КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫ
ТАЛАС ОБЛАСТЫ
ТАЛАС ШААРДЫК КЕҢЕШИ

КЫРГЫЗСКАЯ РЕСПУБЛИКА
ТАЛАССКАЯ ОБЛАСТЬ
ТАЛАССКИЙ ГОРОДСКОЙ КЕНЕШ

Shaar.kenesh@gmail.com

Shaar.kenesh@gmail.com

Талас шаардык кеңешинин IX чакырылыштагы кезектеги XV сессиясынын №110/15-9 ТОКТОМУ

12-июнь, 2026-жыл **Талас шаары**

“Талас шаарынын аймагында жергиликтүү жамааттын демилгелерин колдоо фонду” жөнүндө жобосун бекитүү

Кыргыз Республикасынын “Жергиликтүү мамлекеттик администрация жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары жөнүндө” Мыйзамынын 34-беренесинин 2-бөлүмүнүн 1-пункту, Талас шаарынын мэриясынын 25.05.2026-жылдагы №01-19/1985 сандуу катынын негизинде, Талас шаардык кенешинин “Регламент, депутаттык этика, мыйзамдуулук укук тартиби, жергиликтүү өз алдынча башкаруу иштери, көчөлөрдүн жана башка социалдык обьектилердин аттарын өзгөртүп кайрадан атоо боюнча” туруктуу комиссиясынын корутундусун карап, талкуулап чыгып, Талас шаардык кеңешинин сессиясы

ТОКТОМ КЫЛАТ:

1. “Талас шаарынын аймагында жергиликтүү жамааттын демилгелерин колдоо фонду” жөнүндө жобосу тиркемеге ылайык бекитилсин.
2. Кабыл алынган токтомду Талас шаарынын мэриясынын сайтына жайгаштыруу жана Кыргыз Республикасынын укуктук ченемдик актылардын мамлекеттик реестринен каттоодон өткөрүүнү көзөмөлдөө Талас шаардык кеңешинин жооптуу катчысына (Сариева А.Ж.) милдеттендирилсин.
3. Токтомдун аткарылышына көзөмөлдүк кылуу Талас шаардык кеңешинин “Регламент, депутаттык этика, мыйзамдуулук укук тартиби, жергиликтүү өз алдынча башкаруу иштери, көчөлөрдүн жана башка социалдык обьектилердин аттарын өзгөртүп кайрадан атоо боюнча” туруктуу комиссиясынын төрагасына (ИзабековЧ.З) тапшырылсын.

Төрага **К.Джаныбеков**

Жергиликтүү жамааттын демилгелерин колдоо фондунун ишмердүүлүгүн уюштуруу боюнча Усулдук колдонмо

Талас 2026-жыл

Жергиликтүү жамааттардын демилгелерин колдоо фонддорунун ишмердүүлүгүн уюштуруу боюнча усулдук колдонмо GFA Consulting Group тарабынан ишке ашырылып жаткан жана Швейцариянын өнүктүрүү жана кызматташтык агенттиги (SDC) тарабынан каржыланган «Өнүктүрүү максатында жарандык катышуу» долбоорунун алкагында иштелип чыкты.

Усулдук колдонмо ЖӨБ органдарына, жергиликтүү жамааттын өкүлдөрүнө арналган жана шаардын/айыл аймагынын аймагын өнүктүрүү максатында жергиликтүү жамааттардын демилгелерин ишке ашыруу үчүн бардык кызыкдар тараптардын ырааттуу аракеттерин көрсөтөт.

Методикалык курал Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2025-жылдын 28-ноябрындагы №230-Б буйругу менен бекитилген Жергиликтүү жамааттардын демилгелерин колдоо фонду жөнүндө Типтүү жобонун негизинде иштелип чыккан.

Киришүү. 3

1. Фонддун ишмердүүлүгүн сүрөттөө. 4

2. Фондду түзүү тартиби. 5

3. Фонддун финансылык каражаттары кантип түзүлөт? 6

4. Жарандарга Фонддун финансылык ресурстарына жеткиликтүүлүк жөнүндө маалымат берүү жана табыштамаларды каттоо. 7

5. Долбоордук табыштаманы даярдоо тартиби. 8

6. Долбоорлорду тандоо. 11

7. Арыздарды кароо. 12

8. Долбоорлордун мониторинги жана баалоо 12

9. Тиркемелер. 13

Киришүү.

Натыйжалуу жергиликтүү өз алдынча башкаруу жарандардын активдүү катышуусуз мүмкүн эмес. Бүгүнкү күндө жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын (ЖӨБО) алдында бюджеттик ресурстарды башкаруу гана эмес, калк менен ишенимдүү диалог түзүү, тургундарды чечимдерди кабыл алуу процессине тартуу жана аймактардын кечиктирилгис көйгөйлөрүн биргелешип чечүү милдети турат. Бул максаттарга жетүү үчүн негизги куралдардын бири болуп Жергиликтүү жамааттардын демилгелерин колдоо фонду (мындан ары — Фонд) саналат. Анын ишмердүүлүгү КР Финансы министрлигинин 28.11.2025-жылдагы №230-Б буйругу менен бекитилген Типтүү жобо менен жөнгө салынат (электрондук тиркемелерден караңыз). Бул механизм жергиликтүү бюджеттин каражаттарынын эсебинен конкурстук негизде адамдар үчүн маанилүү болгон чакан долбоорлорду каржылоого уникалдуу мүмкүнчүлүк берет. Бул Фонддун өзгөчөлүгү – демилгелердин кеңири камтылышы: жарандык жана жаштар демилгелеринен баштап мектеп долбоорлоруна чейин, бул муниципалитетти өнүктүрүүгө калктын бардык катмарларын тартууга мүмкүндүк берет.

Типтүү жобо сыяктуу ченемдик укуктук актылар юридикалык алкактарды («эмне кылуу керек») белгилейт, бирок практикалык кадамдарды («муну кантип жасоо керек») дайыма эле деталдуу сүрөттөй бербейт. Бул Усулдук колдонмо ЖӨБдун аткаруу органдарынын башчылары жана адистери, жергиликтүү кеңештердин депутаттары, жергиликтүү жамааттардын өкүлдөрү үчүн иштелип чыккан жана анын максаты — Типтүү жобонун расмий тилин практикалык аракеттердин тегиздигине которуу.

Усулдук колдонмо ЖӨБО адистерине төмөнкүлөргө жардам берүү үчүн багытталган:

- Фонддун ишин бюджетти пландаштыруудан баштап билдирилген демилгени ишке ашырууга чейин туура уюштуруу;
- Калкты активдештирүү, тургундарга өз идеяларын кантип ишке ашыра аларын түшүндүрүү;
- Жарандардын жыйындарын (чогулуштарын) өткөрүү жана жол-жоболорго ылайык конкурстук тандоо аркылуу ачык-айкындуулукту камсыз кылуу;
- Каталарды болтурбоо, документтерди сабаттуу жол-жоболоштуруу жана долбоорлордун ишке ашырылышына мониторинг жүргүзүү.

Методикалык колдонмо «кадам артынан кадам» принциби боюнча түзүлгөн. Ал Фонд менен иштөөнүн бардык этаптарын ырааттуу көрсөтөт:

1. Даярдык этабы: нормативдик бекитүү жана бюджеттөө.
2. Маалымат кампаниясы: маалыматты демилгелүү топторго кантип жеткирүү керек.
3. Айылдык жыйындарды өткөрүү, добуш берүү жана протоколдорду тариздөө алгоритми.
4. Табыштамаларды кабыл алуу жана тандоо.
5. Каржылоо жана ишке ашыруу, сатып алуулар процедуралары жана демилгелүү топтор менен иштөө.
6. Долбоорлорду ишке ашыруунун жана Фонддун ишмердүүлүгүнүн мониторинги жана отчеттуулугу жана натыйжалардын туруктуулугу.

Бул Усулдук колдонмону колдонуу демилгелерди колдоо Фондунун ишин түшүнүктүү, ачык-айкын жана натыйжалуу кылууга, бюджеттик каражаттарды жергиликтүү жамааттын жашоо сапатын жакшыртуунун реалдуу куралдарына айландырууга мүмкүндүк берет.

1. Фонддун ишмердүүлүгүн сүрөттөө.

Жергиликтүү жамааттын демилгелерин колдоо фонду (мындан ары Фонд) – бул тиешелүү шаардын/айыл аймагынын аймагында жашаган же жайгашкан жеке жана юридикалык жактардын демилгеси боюнча жергиликтүү маанидеги маселелерди чечүүгө же башка максаттуу иш-чараларга долбоорлорду каржылоого багытталган жергиликтүү бюджеттин каражаттары.

Жергиликтүү маанидеги маселелер “Жергиликтүү мамлекеттик администрация жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары жөнүндө” КР Мыйзамынын 27-статьясы менен аныкталган. Жергиликтүү маанидеги маселелердин катарына, мисалы, төмөнкүлөр кирет: аймактын экономикалык өнүгүүсүн камсыз кылуу, калкты ичүүчү суу менен камсыз кылуу, муниципалдык жолдордун иштешин камсыз кылуу, жалпы пайдалануудагы жерлерди жарыктандырууну уюштуруу, коомдук пайдалануудагы жерлерди көрктөндүрүү жана жашылдандыруу, тиричилик калдыктарын чогултууну, чыгарууну жана утилизациялоону уюштуруу, балдар жана жаштар менен иштөө боюнча иш-чараларды уюштуруу жана ишке ашыруу, дене тарбияны жана массалык спортту өнүктүрүү үчүн шарттарды камсыз кылуу ж.б.

Ошондой эле Фонддун ишмердүүлүгү ЖӨБ органдарынын башка ченемдик укуктук актылардагы ыйгарым укуктары катары көрсөтүлгөн маселелерге жайылтылат, мисалы: социалдык коргоо, саламаттыкты сактоо, билим берүү боюнча муниципалдык мекемелерди колдоо маселелери.

Фонддун эсебинен төмөнкүдөй чыгымдарды каржылоого жол берилбейт: арыз ээсине эмгек акы же башка сыйакы төлөө, камсыздандыруу төгүмдөрүн, салыктарды, жыйымдарды төлөө, кредиттер жана карыздар боюнча милдеттенмелерди төлөө жана тейлөө, ошондой эле долбоорду ишке ашырууга түздөн-түз байланышпаган башка чыгымдар. Долбоорду ишке ашырууга байланышпаган административдик чыгымдарды Фонддун эсебинен каржылоого жол берилбейт.

Фонддун ишмердүүлүгүнүн алкагында каржыланышы мүмкүн болгон жергиликтүү демилгелердин түрлөрү:

1. **жарандык демилгелер** – коомдук маанилүү маселелерди чечүү үчүн 18 жашка толгон жашы жеткен жарандар же 18 жашка толгон жарандардын топтору тарабынан демилгеленген аракеттер же долбоорлор;
2. **жаштар демилгелери** – жаштардын ийгиликтүү өзүн-өзү көрсөтүүсү, жергиликтүү өз алдынча башкарууга тартылышы жана жаштардын потенциалын ачуу үчүн жаштардын өкүлдөрү же жаштар тобу тарабынан демилгеленген иш-чаралар же долбоорлор (КР «Жаштар жөнүндө» Мыйзамына ылайык жаштардын өкүлдөрүнө 14төн 35 жашка чейинки адамдар кирет);

3. **мектеп демилгелери** – мектеп инфраструктурасын өнүктүрүү боюнча жалпы билим берүү уюмдарынын (мектептердин) мугалимдери тарабынан демилгеленген аракеттер же долбоорлор.

Башкача айтканда, эгерде алар ЖӨБ органдары чечүүгө укуктуу болгон маселелерге тиешелүү болсо, жарандардын каалаган демилгелери Фонддун каражаттарынын эсебинен каржыланышы мүмкүн. Фонддун каражаттары конкурстук негизде берилет.

Демилгелердин мисалдары:

1. Көчөгө көчө жарыктандыруусун орнотуу (жарандык демилге),
2. Маданият үйүндөгү жаштар музыкалык тобу үчүн музыкалык аспаптарды сатып алуу (жаштар демилгеси),
3. Мектеп класстарын жылуулоо (мектеп демилгеси).

Фонддун каражаттарынын эсебинен сатылып алынган мүлк муниципалдык менчиктин объектиси болуп саналат.

Фонд юридикалык жактын статусуна ээ эмес. Башкача айтканда, уюм түзүү жана юридикалык каттоодон өтүү зарылчылыгы жок. Фонд – бул белгилүү бир максаттуу муктаждыктарга бөлүнүүчү, учурдагы жергиликтүү бюджетте бекитилген акча каражаттарынын көлөмү.

Фонддон бөлүнүүчү каражаттардын көлөмүн бир долбоорго 500 000 сомго чейин чектөө сунушталат. Башкача айтканда, чакан долбоорлорду кароо. Ушундай жол менен көбүрөөк жарандарга табыштама берүүгө мүмкүнчүлүк берүү. Мындан тышкары, толук долбоордук-сметалык документтерди талап кылган татаал капиталдык курулушка байланыштуу табыштамаларды карабоо сунушталат.

2. Фондду түзүү тартиби.

Фондду түзүү жана ишке киргизүү боюнча демилгечилер болуп жергиликтүү кеңештин депутаттары жана ЖӨБдун аткаруу органынын башчысы боло алышат. Жарандар Фонддун ишин уюштуруу боюнча жогоруда аталган жактарга кайрыла алышат.

Фонд жергиликтүү кеңештин чечими менен түзүлөт, анда төмөнкү жоболор көрсөтүлөт:

1. Шаардын/айыл аймагынын аймагында демилгелерди колдоо Фондун түзүүгө жана туруктуу ишине жергиликтүү кеңештин макулдугу;
2. Фонддун ишмердүүлүгү жөнүндө Жобону бекитүү;
3. ЖӨБ аткаруу органынын башчысына (мэрге/айыл өкмөт башчысына) кийинки жылга Фонд жөнүндө Жобонун нормаларына ылайык табыштамаларды кабыл алуу жана тандоо жол-жоболорун баштоо жөнүндө тапшырма;
4. Кийинки жылга Фонддун иштөө процедуралары боюнча жергиликтүү жамааттын демилгелерин ишке ашыруу үчүн финансылык каражаттардын көлөмүн бөлүү жөнүндө чечим;

5. Фонддун ишинин алкагында каржылоонун артыкчылыктуу багыттарын аныктоо.

Жергиликтүү кеңештин токтомунун долбоору 1-тиркемеде келтирилген. Фонд юридикалык жакты түзбөстөн ачылгандыгына байланыштуу, Фондду документтештирүү жана каттоо жол-жоболорун жүргүзүү зарылчылыгы жок.

Юридикалык жакты түзбөстөн жарандардын демилгелерин каржылоонун мисалы: Бишкек шаарында туруктуу негизде стимулдаштыруучу гранттар Программасы ишке ашырылат, анын тартиби Бишкек шаардык кеңешинин 2009-жылдын 2-декабрындагы №115 токтому менен жөнгө салынат. Жыл сайын шаардык кеңеш жарандардын топторунун демилгелерин каржылоого багытталган шаардык бюджеттин акча каражаттарынын суммасын бекитет. Долбоорлорду тандоо конкурстук негизде ишке ашырылат. Каржылоо түздөн-түз шаардык бюджеттен жүзөгө ашырылат, ошондуктан өзүнчө Фонд түзүп, аны юстиция органдарында каттоо зарылчылыгы жок.

3. Фонддун финансылык каражаттары кантип түзүлөт?

ЖӨБдун аткаруу органы жыл сайын жергиликтүү бюджеттин киреше жана чыгаша бөлүгүнүн долбоорун иштеп чыгат. Жергиликтүү бюджеттин чыгаша бөлүгүн түзүүдө ЖӨБдун аткаруу органы сунуш кылат, ал эми жергиликтүү кеңеш Фонддор үчүн бекитилген финансылык каражаттардын көлөмүн бекитет. ЖӨБ органы жыл сайын Фонддун каражаттарынын эсебинен каржылоо багыттарын аныктоосу сунушталат. Бул үчүн жергиликтүү бюджеттин чыгаша бөлүгүнүн курамынан айрым беренелер боюнча акча каражаттары «брондолот» (резервге коюлат).

Мисал: Ак-Жар айыл аймагында Фонддун каражаттарынын эсебинен каржылоо үчүн артыкчылыктуу багыттар болуп төмөнкүлөр аныкталган: билим берүү, турак жай-коммуналдык чарба (ТКЧ), спорт.

Жергиликтүү бюджеттин чыгаша беренелери	**Жергиликтүү бюджеттин чыгашаларынын жалпы суммасы (сом)**	**Фонддун алкагындагы чыгашалар (сом)**
Билим берүү	900 000	Билим берүү - 200 000
Турак жай-коммуналдык чарба: тиричилик калдыктарын чыгаруу жана утилизациялоо, ичүүчү суу менен камсыздоо, суу буруу, көрктөндүрүү жана жарыктандыруу	2 600 000	ТКЧ - 600 000
Маданият жана спорт	850 000	Спорт - 150 000
ЖАЛПЫ:		**БААРДЫГЫ: 950 000**

ЖӨБ органы каржылоо багыттарын алдын ала чектебестен Фонддун эсебинен каржылоо үчүн каражаттардын көлөмүн бекитип коё алат. Бул учурда конкурстук

тандоонун жыйынтыгы боюнча бюджеттик жол-жоболорго ылайык жергиликтүү бюджеттин ичинде каражаттарды которуу (передвижка) ишке ашырылат.

Эл аралык донордук уюмдардын жана долбоорлордун, ошондой эле демөөрчүлөрдүн каражаттарынын эсебинен Фонддун акча каражаттарынын көлөмүн көбөйтүүгө жол берилет. Бул учурда кошумча каражаттар ыктыярдуу төгүмдөр катары жергиликтүү бюджеттин атайын эсебине түшөт. Алар максаттуу мүнөзгө ээ болушу мүмкүн, башкача айтканда конкреттүү максаттарга, мисалы, ичүүчү сууга жеткиликтүүлүктү жакшыртууга арналышы мүмкүн. Бул каражаттардын максаттуу мүнөзү ЖӨБ органы менен донордук уюмдун ортосундагы келишим менен аныкталат. Кошумча акча каражаттары максаттуу багытка ээ болбошу мүмкүн, анда алар жергиликтүү кеңештин чечими менен аныкталган багыттар боюнча Фонд аркылуу багытталат.

Долбоор түрүндөгү жергиликтүү жамааттын демилгеси ошондой эле жергиликтүү бюджетке финансылык каражаттарды которбостон, эл аралык донордук уюмдар жана демөөрчүлөр тарабынан кошумча каржылоо менен колдоого алынышы мүмкүн. Бул учурда бул каражаттар жергиликтүү бюджеттин (демек, Фонддун да) акча каражаттары болуп саналбайт, ал эми долбоордун арыз ээлеринин финансылык салымы катары каралат.

4. Жарандарга Фонддун финансылык ресурстарына жеткиликтүүлүк жөнүндө маалымат берүү жана табыштамаларды каттоо.

Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары өзүнүн расмий сайтында, жалпыга маалымдоо каражаттары аркылуу жана башка жеткиликтүү ыкмалар менен шаардын/айыл аймагынын тургундарына долбоордук табыштамаларды кабыл алуунун башталышы жана мөөнөттөрү жөнүндө маалымат беришет. Кулактандыруунун сунушталган тексти 2-тиркемеде келтирилген.

ЖӨБдун аткаруу органы Фонддун ишмердүүлүгү менен алектене турган жооптуу адисти дайындайт. Анын милдеттерине ошондой эле долбоордук табыштамаларды кабыл алуу жана каттоо функциялары киргизилүүгө тийиш.

Кулактандырууну социалдык тармактарда, маалымат такталарында жайгаштыруу, маалыматты чогулуштарда, ошондой эле айыл башчылардын жана кварталдык комитеттердин төрагаларынын иши аркылуу жайылтуу сунушталат.

Демилгечилер же демилгелүү топтор ЖӨБдун аткаруу органында каттоодон өтүшү керек. Каттоо билдирүү принцибине ээ, башкача айтканда демилгечилерди же демилгелүү топту каттоодон баш тартууга болбойт. Бул жол-жобонун бюрократиялуулугуна карабастан, ал келечекте долбоорду ишке ашырууга ким жооптуу экенин, эгерде кандайдыр бир маалыматты берүү зарыл болсо, долбоордук табыштамалардын демилгечилери менен кантип байланышууга болоорун түшүнүү үчүн маанилүү. Мындан тышкары, каттоо демилгечилердин өздөрүн тартипке салат, алардын келечектеги долбоорлор үчүн жоопкерчилигин жогорулатат. Электрондук почта аркылуу талап кылынган маалыматтар менен билдирүү жөнөтүү жолу менен каттоо жүргүзүүгө жол берилет. Долбоорлорду каттоонун сунушталган формасы 3-тиркемеде келтирилген.

5. Долбоордук табыштаманы даярдоо тартиби.

Шаардын/айыл аймагынын аймагында жашаган жеке жак же жарандардын тобу ЖӨБдун аткаруу органы бекиткен форма боюнча долбоордук табыштаманы толтурат. Долбоордук табыштаманын сунушталган формасы 4-тиркемеде көрсөтүлгөн. ЖӨБдун аткаруу органы табыштаманын өз формасын сунуштай алат же болгон формага өзгөртүүлөрдү киргизе алат.

ЖӨБдун аткаруу органы арыз ээлери үчүн долбоордук табыштаманы толтуруу тартиби боюнча консультацияларды өткөрөт.

Төмөндө долбоордук табыштаманы толтуруунун мисалы келтирилген:

Долбоордук табыштама (мисал)

1. **Арыз ээси/арыз ээлеринин тобу:** ФАА: Мамытов Майрамбек Жашаган жери: Ак-Жар АА, Достук айылы, Достанов көчөсү 40 Арыз ээлеринин ишмердүүлүгүнүн түрү: фермер
2. **Долбоордун аталышы:** Эски бетондолгон каналга суу өткөргүч үчүн пластик түтүктөрдү орнотуу.
3. **Долбоордун максаты жана кыскача сүрөттөлүшү. Максаты** – Достук айылынын кошумча 40 фермердик чарбасын сугат суусу менен камсыз кылуу. **Кыскача сүрөттөлүшү:** Азыркы учурда узундугу 800 метр болгон бетон таянычтарында бетон ноолуу канал бар. Бирок ноолордун 30%дан ашыгы жок болгондуктан же талкалангандыктан канал иштебейт. Бирок бетон таянычтары сакталып калган. Долбоор учурдагы бетон ноолорунда жана бетон таянычтарында диаметри 300 мм болгон пластик түтүктөр орнотула тургандыгында турат. Бул суу өткөргүч чоң каналдан сууну бөлүштүрүүчү гидротүйүн менен бириктирилет. Жаңы пластик суу өткөргүч 40 фермердик чарбаны жана 120 гектар айыл чарба жерлерин суу менен камсыз кылууга мүмкүндүк берет. Пластик суу өткөргүчтү монтаждоо бетон ноосун калыбына келтирүүгө караганда бир топ арзан. Мындан тышкары, курулуш мөөнөттөрү да бетон ноосун калыбына келтирүүдөн кыйла аз.
4. **Долбоордун бюджети (суралып жаткан сумма + өздүк салым, эгерде болсо).**

№	Чыгымдардын аталышы	Күтүлгөн чыгымдар	Суралган сумма	Өздүк салым
1	Дефекттик актыны даярдоо (зарыл болгондо туташтыруу схемасы)	10000		10000
2	Суу өткөргүчтөр үчүн пластик түтүктөрдү сатып алуу	450000	450000	
3	Сугат суусунун көлөмүн өлчөө үчүн эсептегич сатып алуу	25000	25000	
4	Суу өткөргүчтү монтаждоо	150000		150000
	ЖАЛПЫ	**635000**	**475000**	**160000**

5. **Долбоордун туруктуулугу боюнча сунуштар (бүткөндөн кийин объектти ким кармайт).** Курулуш аяктагандан кийин суу өткөргүч «Достук» муниципалдык ишканасынын пайдалануусуна берилет. Жаңы суу өткөргүчтү пайдалануунун баасы эсептелип, ал бүткүл Ак-Жар ААны суу менен камсыз кылуунун өздүк наркына жана тиешелүү түрдө жаңы тарифке кирет. Бардык фермерлер менен тараптардын милдеттенмелерин жана кызмат көрсөтүүлөрдүн баасын көрсөтүү менен сугат суусун берүүгө келишим түзүлөт.
6. **Ишке ашыруу планы.**

№	Аракет	Мөөнөтү	Күтүлүүчү натыйжа
	Фермерлерге Долбоордун башталышы жөнүндө маалымат берүү, өздүк салымды чогултуу маселесин талкуулоо	01.07.2026	Суу өткөргүчтү курууга фермерлердин эмгек салымы боюнча пландар макулдашылды. Өздүк салымдын суммасы жана бул каражаттарды фермерлердин арасында бөлүштүрүү жөнүндө макулдашылды
	Дефекттик актыны даярдоо (зарыл болгондо туташтыруу схемасы)	20.07.2026	Техникалык документация даярдалды, сатылып алынуучу товарларга техникалык спецификациялар иштелип чыкты, иштердин деталдуу сметасы иштелип чыкты
	Пластик түтүктөрдү, суунун көлөмүн өлчөө үчүн эсептегичти жана суу өткөргүч үчүн башка товарларды сатып алуу	20.09.2026	Айыл өкмөтү мамлекеттик сатып алуулар процедурасын өткөрүп, суу өткөргүч үчүн сапаттуу буюмдарды сатып алды
	Суу өткөргүчтү монтаждоо боюнча иштерди сатып алуу	20.09.2026	Мамлекеттик сатып алуулардын процедуралары боюнча талаптарга жооп берген подрядчы тандалды
	Курулуш жана монтаждоо иштерин аяктоо. Объектти айыл өкмөтүнүн комиссиясы тарабынан кабыл алуу	30.11.2026	Суу өткөргүчтү эксплуатацияга киргизүү актысына кол коюлду
	Объектти муниципалдык ишканага чарбалык жүргүзүүгө өткөрүп берүү	31.12.2026	Суу өткөргүчтү муниципалдык ишканага өткөрүп берүү жөнүндө чарбалык жүргүзүү келишимине кол коюлду

7. **Долбоордон ким пайда көрөт (керектүүсүн астын сызуу):**

- Арыз ээси жана анын жакындары
- Бир нече үй-бүлө
- Бардык айыл, айыл аймагы, шаар (бул учурда фермерлер тобу)

8. **Долбоордо инновациялар барбы? Эгер бар болсо, анда ал кандай инновациялар?** Ооба, инновациялар бар. Бетон ноолордун ордуна пластик түтүктөрдү колдонуу – бул чарба ичиндеги каналдардагы ирригация тармагында Кыргыз Республикасы үчүн жаңы технология.
9. **Жумуш орундары түзүлөбү (керектүүсүн астын сызуу)?**

- Долбоордун арыз ээлери үчүн гана жумуш орундары
- Арыз ээлеринин жумуш орундарынан тышкары кошумча жумуш орундары түзүлөт. 40тан ашык фермер жана алардын үй-бүлө мүчөлөрү жумуш менен камсыз болот.

10. **Долбоор жарандардын аярлуу топторунун социалдык көйгөйлөрүн чечүүгө багытталганбы? (керектүүсүн астын сызуу)**

- Жок, Долбоор жарандардын аярлуу топторунун социалдык көйгөйлөрүн чечпейт.
- Ооба, Долбоор жарандардын аярлуу топторунун социалдык көйгөйлөрүн чечет. Бул көйгөйлөр кантип чечилип жатканын сүрөттөп бериңиз. Сугат суусуна жеткиликтүүлүк ала турган 40 үй-бүлөнүн ичинде башчылары майып болгон 2 үй-бүлө бар, 1 үй-бүлө аз камсыз болгон үй-бүлө катары айыл өкмөтүндө каттоодо турат.

11. **Арыз ээси жарандардын төмөнкү топторунун өкүлү болуп саналабы: майыптыгы бар адамдар, көп балалуу энелер, балдарды күйөөсүз тарбиялап жаткан энелер, аз камсыз болгон үй-бүлө макамына ээ болгондор? (Керектүүсүн астын сызуу)**

- Жок, саналбайт
- Ооба, саналат (тастыктоочу документтин көчүрмөсүн көрсөтүү)

12. **Долбоор экологиялык көйгөйлөрдү чечеби же климаттын өзгөрүшүнө адаптацияланууу маселесин чечеби? (Керектүүсүн астын сызуу)**

- Жок, экологиялык көйгөйлөрдү чечпейт жана климаттын адаптациясы менен байланышпайт
- Ооба, экологиялык көйгөйлөрдү чечет жана климаттын адаптациясы менен байланышкан. Конкреттүү аракеттерди сүрөттөө. Акыркы жылдары жогорку температурадан улам өсүмдүктөр куурап жатат. Суу азайып баратат. Жаңы суу өткөргүч климаттын өзгөрүшүнө адаптацияланууга мүмкүндүк берет.

Демилгелүү топ толтурулган долбоордук табыштаманы каттоо үчүн ЖӨБдун аткаруу органына жөнөтөт. Долбоордук табыштама PDF форматындагы тиркелген файлдар менен

электрондук почта аркылуу жөнөтүлүшү мүмкүн. Эгерде билдирилген долбоорлор тандоодо жеңүүчү болуп калса, анда демилгелүү топ ЖӨБдун аткаруу органына долбоордук табыштаманын түпнускаларын бериши керек. Табыштаманы каттоодон табыштама толук толтурулбаган учурда гана баш тартылышы мүмкүн. Арыз ээлери долбоорлорду каттоо аяктаган күндөн тартып 20 календардык күндүн ичинде аныкталган эскертүүлөрдү четтетүүгө жана ЖӨБдун аткаруу органына документтерди кайра киргизүүгө укуктуу.

6. Долбоорлорду тандоо.

Долбоорлорду алдын ала тандоо айылдын жыйынында (чогулушунда) жүзөгө ашырылат. Жергиликтүү жамааттын жарандарынын жыйынынын (чогулушунун) кворуму жергиликтүү жамааттын 50 жана андан ашык тургундарынын катышуусун билдирет. ЖӨБдун аткаруу органы айылдын жыйынында талкуулана турган долбоордук табыштамалардын тизмесин алдын ала даярдайт. Ушул айылдын аймагында жашаган арыз ээлеринин долбоорлору, же эгерде долбоор дал ушул айылдын тургундарына тиешелүү болсо, талкууланат. Бир эле долбоор ар башка айылдардын жыйындарында талкуулана албайт. Долбоордун ишмердүүлүгү бирден ашык айылга жайылтылган учурлар өзгөчөлүк болуп саналат. Бул учурда долбоор ушул айылдардын бардыгынын жыйындарында колдоого ээ болушу керек.

Ар бир арыз ээси айылдык жыйында өз долбоорунун бет ачарын өткөрүүгө укуктуу. Долбоорлор добуш берүүнүн жыйынтыгы боюнча жактырууга ээ болот, эгерде ал үчүн жыйындын катышуучуларынын жалпы санынан добуштардын үчтөн экисинен кем эмеси добуш берсе.

Айыл жарандарынын жыйынынын (чогулушунун) отуруму Протокол менен жол-жоболоштурулат, ага тандалган долбоорлор киргизилет жана бир жумалык мөөнөттө жергиликтүү өз алдынча башкаруу органынын сайтында жарыяланат. Жергиликтүү жамааттын жарандарынын жыйынынын (чогулушунун) отурумунун протоколу чечим кабыл алуу үчүн жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруу органына жөнөтүлөт. Жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруу органы долбоорлорду баалоо жана акыркы тандоо үчүн 3 адамдан турган комиссия түзөт:

1. ЖӨБ аткаруу органынын өкүлү
2. Жергиликтүү кеңештин депутаты
3. Коммерциялык эмес уюмдун өкүлү

Долбоорлорду тандоо критерийлерге ылайык, долбоорлорду тандоо боюнча комиссиянын ар бир мүчөсү тарабынан балл түрүндө коюлган баалоонун негизинде жүргүзүлөт. Баллдары менен критерийлердин сунушталган тизмеси 5-тиркемеде келтирилген.

Комиссия төрагасынын чечими боюнча долбоорлорду баалоо боюнча комиссиянын отурумдарын онлайн режиминде өткөрүүгө жол берилет. Ар бир долбоор үчүн комиссиянын бардык мүчөлөрүнүн конкреттүү долбоорго карата баалоо баракчаларынын негизинде баллдар менен орточо мааниси аныкталат. Баалоолордун негизинде 50 жана андан ашык балл топтогон долбоорлор аныкталат. Эң жогорку баллдан эң аз баллга чейинки принцип боюнча долбоорлордун рейтинги түзүлөт. Комиссия рейтингдин

негизинде эң көп балл топтогон жана жалпы бюджети Фонд үчүн каралган бекитилген көлөмдөн ашпаган долбоорлордун тизмесин аныктайт. Комиссия тандалган долбоорлордун тизмесине баалоо рейтингинде кийинки орундарды ээлеген резервдик долбоорлорду киргизүүгө укуктуу. Резервдик долбоорлордун саны комиссия тарабынан аныкталат. Бул резервдик долбоорлор, эгерде кандайдыр бир объективдүү себептер менен долбоорлор ишке ашырылбай калса зарыл болот.

Долбоорлорду бекитүү боюнча комиссиянын чечими катышып жаткан комиссия мүчөлөрүнүн жөнөкөй көпчүлүк добушу менен кабыл алынат. Добуштар тең болгон учурда комиссиянын төрагасынын пикири чечүүчү болуп саналат. Долбоорлорду тандоо боюнча комиссиянын чечиминин протоколу ЖӨБдун аткаруу органынын башчысынын кароосуна жана жактыруусуна жөнөтүлөт. ЖӨБдун аткаруу органынын жетекчиси комиссиянын чечими менен жактырылган долбоорлордун тизмесине өзгөртүүлөрдү киргизүүгө укуксуз. Комиссия тарабынан Фонд жөнүндө Жобонун талаптарын бузуулар аныкталганда ЖӨБдун аткаруу органынын башчысы комиссияга бузууларды оңдоо зарылдыгы жөнүндө маалымдайт, же жаңы конкурстук жол-жоболорду өткөрүүнү талап кылат.

ЖӨБдун аткаруу органы кийинки жылга долбоорлорду бекитүү жөнүндө чечимди үстүбүздөгү жылдын 30-сентябрынан кечиктирбестен чыгарат.

Конкурстун жеңүүчүлөрүнүн тизмеси ЖӨБдун аткаруу органынын сайтында (техникалык мүмкүнчүлүк болгондо), ошондой эле маалымат такталарында жарыяланат.

Бекитилген долбоорлор тиешелүү финансылык (сметалык) документтерди даярдоо жана техникалык жана финансылык-сметалык багыттар бөлүгүндө колдонуудагы мыйзамдардын талаптарын эске алуу менен жеткире иштеп чыгуу үчүн финансы органдарына жөнөтүлөт. Долбоордук табыштаманы жеткире иштеп чыгуу жана финансылык (сметалык) документтерди даярдоо 30 календардык күндүн ичинде демилгелүү топтор менен тикелей өз ара аракеттенүүдө ишке ашырылат.

7. Арыздарды карoo.

Эгерде арыз ээси тандоонун жыйынтыктары же комиссиянын чечими менен макул болбосо, ал ЖӨБдун аткаруу органына жазуу жүзүндөгү арыз жөнөтө алат. Арыз тандоонун жыйынтыктары жарыяланган күндөн тартып 5 календардык күндөн кечиктирбестен берилүүгө тийиш. ЖӨБдун аткаруу органы дооматты алган учурдан тартып 5 жумушчу күндүн ичинде арыз ээсине жазуу жүзүндө жооп берүүгө тийиш. Бардык арыздар жөнгө салынмайынча долбоорлорду тандоо жөнүндө чечим кабыл алынышы мүмкүн эмес.

Эгерде арыз ээси берилген жоопторго канааттанбаса, ал жергиликтүү кеңешке арыз менен кайрылууга укуктуу, анткени Фонд жөнүндө Жобо жергиликтүү кеңештин чечими менен бекитилген. Мындан тышкары, арыз ээси Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык арызды илгерилетүү жол-жобосун уланта алат.

8. Долбоорлордун мониторинги жана баалоо

ЖӨБдун аткаруу органы долбоорду ишке ашыруунун толуктугу, натыйжалуулугу, ошондой эле Фонд жөнүндө Жобонун талаптарынын сакталышы боюнча жергиликтүү кеңешке отчет берет. ЖӨБдун аткаруу органы ошондой эле Долбоордун демилгечисине

же демилгелүү топко Долбоордун ишке ашырылышынын жүрүшү жөнүндө маалымат берет. Жергиликтүү кеңеш өз чечими менен Фонддун ишинин натыйжалуулугун баалоо боюнча убактылуу комиссия түзөт. Мониторинг жана баалоо төмөнкү индикаторлор боюнча жүргүзүлөт:

1. Маалымат берүү, каттоо, комиссиянын курамы, долбоорлорду тандоо жана бекитүү бөлүгүндө Фонд жөнүндө Жобонун талаптарынын сакталышы;
2. Бөлүнгөн каражаттарды өздөштүрүү;
3. Бекитилген долбоорлордун санына салыштырмалуу ийгиликтүү ишке ашырылган долбоорлордун саны;
4. Мамлекеттик сатып алуулар процедураларында, финансылык операцияларда бузуулардын болушу же жоктугу (Эсептөө палатасынын жана башка текшерүүчү органдардын аудитинин негизинде);
5. Долбоорлордун туруктуулугу, башкача айтканда мониторинг учурунда туруктуу иштеп жаткан Долбоорлордун үлүшү.

Мониторингдин жана баалоонун жыйынтыгы боюнча убактылуу комиссия отчет түзөт, анда долбоорду ишке ашыруунун натыйжалуулугу, анын туруктуулугу жана каржылык тартиптин сакталышы бааланат. Бул отчет жергиликтүү кеңештин сессиясында каралат жана ал боюнча жергиликтүү кеңештин депутаттары тарабынан баа берилет.

10.Тиркемелер.

_____ шаардык/ айыл аймагынын кеңештин токтому _____ 2026- жылдан

_____ шаардын/айыл аймагынын Жергиликтүү жамааттын демилгелерин колдоо фонду жөнүндө Жобону бекитүү тууралуу

Мэр/Айыл өкмөт башчысы _____ (же депутат _____) сунушун угуп, _____ шаардын/айыл аймагынын аймагында Жергиликтүү жамааттын демилгелерин колдоо фондун уюштуруу жөнүндө, ошондой эле _____ шаардык/айылдык кеңешинин бюджеттик комиссиясынын _____ 2026-жылдагы протоколунун негизинде, _____ шаардык/айылдык кеңеши токтом кылды:

1. _____ шаар/айыл аймагында Жергиликтүү жамааттын демилгелерин колдоо фондунун ишин уюштурууга макулдук берилсин.
2. _____ шаар/айыл аймагынын Жергиликтүү жамааттын демилгелерин колдоо фонду жөнүндө Жобо бекитилсин.
3. 2027-жылга жергиликтүү бюджеттин долбооруна Фонддун ишинин алкагында жергиликтүү жамааттын демилгелерин колдоого _____ сом бөлүү жөнүндө сунуш киргизилсин.
4. 2027-жылга жергиликтүү жамааттардын демилгелери төмөнкү багыттар боюнча аткарууга кабыл алынаары белгиленсин: билим берүү – 500000 сом, турак жай-коммуналдык чарба – 800000 сом.

5. Мэр/Айыл өкмөт башчысы _____ Жергиликтүү жамааттын демилгелерин колдоо фонду жөнүндө Жобонун талаптарына ылайык долбоорлорду тандоо жол-жоболору боюнча ишти баштасын.
6. Бул токтомдун аткарылышын контролдоо _____ шаардык/айылдык кеңешинин бюджеттик комиссиясына жүктөлсүн.

Төрага _____ шаардык/айылдык кеңешинин _____ (колу)

2-тиркеме.

Кулактандыруу. Жергиликтүү жамааттын демилгелерин колдоо фондунун каражаттарынан каржылоо үчүн долбоордук табыштамаларды кабыл алуу

Урматтуу _____айыл аймагынын/шаарынын тургундары! _____ айыл аймагынын/шаарынын жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруу органы жергиликтүү маанидеги маселелерди чечүүгө жана биздин жамааттын жашоосун жакшыртууга багытталган долбоорлорду тандоо башталгандыгын жарыялайт. Каржылоо _____ айыл аймагынын/шаарынын жергиликтүү бюджетинин каражаттарынын эсебинен «Жергиликтүү жамааттын демилгелерин колдоо фондунун» алкагында жүзөгө ашырылат.

🗓️ **Табыштамаларды кабыл алуу мөөнөттөрү** Документтерди кабыл алуу үстүбүздөгү жылдын 1-мартынан 1-майына чейин жүзөгө ашырылат.

👥 **Ким табыштама бере алат?** Арыз ээлери катары курамына төмөнкүлөр кирген Демилгелүү топтор чыга алышат:

- _____ айыл аймагынын/шаарынын аймагында жашаган, 18 жашка толгон жарандар;
- Жаштардын өкүлдөрү;
- Жалпы билим берүү уюмдарынын мугалимдери (мектеп демилгелери үчүн);
- Жарандардын бирикмелери жана башка кызыкдар жактар.

💡 **Кандай долбоорлор колдоого алынат?** Биз үч багыт боюнча табыштамаларды кабыл алабыз:

1. Жарандык демилгелер (коомдук маанилүү көйгөйлөрдү чечүү, көрктөндүрүү, инфраструктура).
2. Жаштар демилгелери (жаштардын өзүн-өзү көрсөтүүсү, спорт, маданият).
3. Мектеп демилгелери (мектеп инфраструктурасын өнүктүрүү).

💰 **Бир долбоорду каржылоонун максималдуу суммасы:** 500 000 сомго чейин. (Эгерде долбоордун баасы жогору болсо, башка булактардан кошо каржылоонун болушу зарыл).

Маанилүү! Долбоордук-сметалык документтерди (ДСД) иштеп чыгууну талап кылган долбоорлор, ошондой эле ишке ашырылышы ЖӨБ органдарынын компетенциясына кирбеген долбоорлор колдоого алынбайт.

🏆 **Тандоо кантип өтөт?**

1. **Каттоо:** Сиз 1-майга чейин табыштама бересиз.
2. **Текшерүү:** ЖӨБ органы документтердин эрежелерге шайкештигин текшерет (10 күндүн ичинде).
3. **Добуш берүү:** Жеңүүчүлөрдү алдын ала тандоо тургундардын Жыйынында (чогулушунда) жүргүзүлөт. Жеңиш үчүн долбоор жыйындын катышуучуларынын 2/3 кем эмес добушун алышы керек. Айыл аймагынын деңгээлинде акыркы тандоону ЖӨБ органынын Комиссиясы жүргүзөт жана долбоорлордун тизмеси айыл өкмөт башчысы тарабынан бекитилет.

📍 **Кайда кайрылуу керек?** Табыштамаларды кабыл алуу жана консультациялар төмөнкү дарек боюнча жүргүзүлөт: **Дарек:** [Имараттын так дарегин, кабинеттин номерин көрсөтүү] **Маалымат үчүн телефон:** [Телефон номерин көрсөтүү] **Электрондук почта:** [Электрондук дарек]

Четте калбаңыз! Сиздин демилгеңиз биздин айылдын/шаардын жашоосун жакшы жакка өзгөртө алат!

3-тиркеме.

Долбоордук табыштамалардын демилгечилерин каттоонун типтүү формасы

№	Демилгечинин же демилгелүү топтун А.А.А.	Демилгелүү топтун өкүлүнүн байланыштары (тел., дарек)	Долбоордук табыштаманын аталышы

4-тиркеме

Долбоордук табыштаманын формасы (сунушталат)

1. Арыз ээси/арыз ээлеринин тобу: ФАА: Жашаган жери: Арыз ээлеринин ишмердүүлүгүнүн түрү:
2. Долбоордун аталышы
3. Долбоордун максаты жана кыскача сүрөттөлүшү.

4. Долбоордун бюджети (суралып жаткан сумма + өздүк салым, эгерде болсо).

№	Чыгымдардын аталышы	Күтүлгөн чыгымдар	Суралган сумма	Өздүк салым

5. Долбоордун туруктуулугу боюнча сунуштар (бүткөндөн кийин объектти ким кармайт).
6. Ишке ашыруу планы.

№	**Иш чара/Аракет**	**Мөөнөтү**	**Күтүлүүчү натыйжа**

7. Долбоордон ким пайда көрөт (керектүүсүн астын сызуу):

- Арыз ээси жана анын жакындары
- Бир нече үй-бүлө
- Бардык айыл, айыл аймагы, шаар

8. Долбоордо инновациялар барбы? Эгер бар болсо, анда ал кандай инновациялар?

9. Жумуш орундары түзүлөбү (керектүүсүн астын сызуу)?

- Долбоордун арыз ээлери үчүн гана жумуш орундары
- Арыз ээлеринин жумуш орундарынан тышкары кошумча жумуш орундары түзүлөт

(Инновациялар – мурда колдонулбаган же көп колдонулбаган, товарларды, кызматтарды өндүрүү процесстеринин натыйжалуулугун жана акыркы продуктунун жакшыртылган сапатын олуттуу жогорулатууну камсыз кылган киргизилүүчү жаңы технологиялар, материалдар).

10. Долбоор жарандардын аярлуу топторунун социалдык көйгөйлөрүн чечүүгө багытталганбы? (керектүүсүн астын сызуу)

- Жок, Долбоор жарандардын аярлуу топторунун социалдык көйгөйлөрүн чечпейт.
- Ооба, Долбоор жарандардын аярлуу топторунун социалдык көйгөйлөрүн чечет. Бул көйгөйлөр кантип чечилип жатканын сүрөттөп бериңиз.

11. Арыз ээси жарандардын төмөнкү топторунун өкүлү болуп саналабы: майыптыгы бар адамдар, көп балалуу энелер, балдарды күйөөсүз тарбиялап жаткан энелер, аз камсыз болгон үй-бүлө макамына ээ болгондор? (Керектүүсүн астын сызуу)

- Жок, саналбайт
- Ооба, саналат (тастыктоочу документтин көчүрмөсүн көрсөтүү)

12. Долбоор экологиялык көйгөйлөрдү чечеби же климаттын өзгөрүшүнө адаптацияланууу маселесин чечеби? (Керектүүсүн астын сызуу)

- Жок, экологиялык көйгөйлөрдү чечпейт жана климаттын адаптациясы менен байланышпайт
- Ооба, экологиялык көйгөйлөрдү чечет жана климаттын адаптациясы менен байланышкан. Конкреттүү аракеттерди сүрөттөө.

5-тиркеме.

Долбоорлорду тандоо критерийлери.

№	Критерийдин аталышы	Критерийдин сүрөттөлүшү	Баллдар
1	Долбоордун жашоону жакшыртууга таасири	Бир конкреттүү үй-бүлө үчүн	5
		Жанаша жашаган бир нече үй-бүлө үчүн	10
		Айылдын, айыл аймагынын бардык тургундары үчүн	20
2	Долбоордо инновациялардын болушу	Инновациялардын жоктугу	5
		Инновациялардын болушу	15
3	Долбоор жаңы жумуш орундарын түзүүгө өбөлгө түзөт	Долбоордун мүчөлөрү үчүн гана жумуш орундары	5
		Кошумча жумуш орундары бар	15
4	Долбоор жарандардын аярлуу топторунун социалдык көйгөйлөрүн чечүүгө багытталган	Жок, жарандардын аярлуу топторунун социалдык көйгөйлөрүн чечпейт	5
		Ооба, жарандардын аярлуу топторунун	20

№	Критерийдин аталышы	Критерийдин сүрөттөлүшү	Баллдар
		көйгөйлөрүн чечет	
5	Долбоор жарандардын аярлуу топторунун өкүлдөрү тарабынан демилгеленген: майыптыгы бар адамдар, көп балалуу энелер, балдарды күйөөсүз тарбиялап жаткан энелер, аз камсыз болгон үй-бүлө макамына ээ болгондор.	Жок	5
		Ооба	15
6	Долбоор экологиялык көйгөйлөрдү чечүүгө, климаттын өзгөрүшүнө адаптациялануунга багытталган.	Жок	5
		Ооба	15